

Memo

Aan: de Raadscommissie Maatschappelijke Ontwikkeling (MO)

Cc:

Van: Bert Kissing

Datum: 2 januari 2018

Kenmerk:

Onderwerp: Regiovisie opvang en bescherming in de Achterhoek

Regiovisie Opvang en Bescherming voor de Raadscommissie Maatschappelijke Ontwikkeling (MO)

Te besluiten om:

1. Akkoord te gaan met de uitgangspunten Regiovisie Opvang en Bescherming in de Achterhoek
2. Akkoord te gaan met de uitwerking van de uitgangspunten, zoals beschreven in het plan van aanpak

Context

In het voorjaar 2016 heeft de VNG het advies van de Commissie Dannenberg overgenomen. Kern van het advies is, dat het voor cliënten in Opvang en Bescherming mogelijk moet worden om een normaal leven te leiden, in een inclusieve samenleving. Cliënten met blijvende psychiatrische of psychische problematiek, waarvoor permanent toezicht noodzakelijk is, dient de Wet Langdurige Zorg te worden opengesteld. Daarnaast adviseert de Commissie ook dat de functie van de centrumgemeente verdwijnt en dat de (financiële) verantwoording, als onderdeel van de Wmo bij alle gemeenten komt te liggen.

De invoering van deze adviezen vraagt om een ingrijpende transformatie. Toewerken naar een inclusieve samenleving vraagt om een cultuuromslag in het denken over de wijze waarop deze inwoners onderdeel van de maatschappij uitmaken.

Gemeenten hebben de opdracht gekregen op een gezamenlijk traject uit te lijnen om dit proces uit te kunnen voeren.

De Regiovisie uitgangspunten en procesmatige aanpak is hier een onderdeel van.

Beoogd effect

Cliënten in Opvang en Bescherming moeten, zo mogelijk, een normaal leven leiden, in een inclusieve samenleving. Voor cliënten met blijvende psychische of psychiatrische problematiek waarvoor permanent toezicht noodzakelijk is, dient de Wet Langdurige Zorg te worden opengesteld.

Argumenten

1. Dit voorstel is geheel in lijn met het advies van de commissie Dannenberg

De commissie Dannenberg adviseert dat de functie van de centrumgemeente verdwijnt en dat de (financiële) verantwoordelijkheid voor Opvang en Bescherming als onderdeel van de Wmo2015 bij alle gemeenten komt te liggen. Onderdeel van de implementatie is dat er vanaf 2020 een nieuw en objectief en integraal verdeelmodel wordt ingevoerd in de Wmo. Daarbij verdwijnt het onderscheid tussen begeleiding, beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De invoeringsdatum van een nieuwe verdeelsystematiek zal, naar verwachting, later ingevoerd worden. In opdracht van de Doetinchem als centrumgemeente is in de afgelopen periode met verschillende stakeholders in de Achterhoek gesproken. Dit betrof de regionale wethouders, regionale beleidsambtenaren, toegangsmedewerkers van de centrumgemeente, vertegenwoordigers van sociale raden, gecontracteerde aanbieders, vertegenwoordiging van Zorgbelang en Menzis Zorgverzekeraar. Bureau HHM heeft dit proces ondersteund. Bijgaand treft u de uitgangspunten aan vertaald in de Regiovisie Opvang en Bescherming inclusief plan van aanpak voor de verdere doordecentralisatie.

2. De wijze van uitvoering wordt beschreven in plan van aanpak

De doorcentralisatie vraagt om een aantal concrete opgaven, die in onderlinge samenwerking in de Achterhoek worden opgepakt. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij het programma Samenwerken in het Sociaal Domein in de Achterhoek. Hierbij moet duidelijk worden waar de lokale verantwoordelijkheid ligt en het belang van de regionale samenwerking. Het gezamenlijk ontwikkelen van oplossingen in de lokale infrastructuur, waaronder preventie, vroegsignalering, rol van wijkteams, ontschotte budgetten, voldoende passende huisvesting, borgen van uitstroom etc.

Dit proces zal uitgewerkt worden in samenwerking met diverse partijen, waaronder lokale en centrale toegang, expertise van de aanbieders, zorgverzekeraar enz.

Uitgangspunten:

a. Ketenbenadering en positieve gezondheid

De doelgroep, die in aanmerking komt voor Opvang en/of Bescherming is divers. Er zijn cliënten met ernstige psychiatrische problematiek (EPA), die uitbehandeld zijn in een klinische setting en nog altijd langdurig toezicht en continue toezicht nodig hebben. Aan de andere kant zijn er ook cliënten, die in het kader van een herstelprogramma kortdurende bescherming nodig hebben op weg naar zelfredzaamheid en zelfstandig wonen. Opvang en Bescherming kan gezien worden als onderdeel van een keten van ondersteuning. Deze begint en eindigt in de leefomgeving van inwoners, rond de eigen steunsystemen van mensen en de lokale zorg, die vanuit de reguliere WMO wordt ingericht.

b. Passende en flexibele ondersteuning.

In de visie spreken gemeenten zich uit dat alle inwoners een zo normaal mogelijk leven kunnen leiden en dat zij zoveel mogelijk zelf de regie over hun leven hebben. Dit betekent bij de ondersteuning kijken naar de mogelijkheden van elk individu, niet van diens beperkingen en het streven naar inclusieve samenleving, waarin ook voor deze inwoners zelfredzaamheid en maatschappelijke deelname maximaal mogelijk zijn. Dit betekent dat voor die cliënten, waarbij de eigen mogelijkheden beperkt zijn, passende ondersteuning beschikbaar moet blijven, ook als dat voor een groep cliënten, langdurige 24-uursopvang betekent. Herstel kan ook stabilisatie betekenen.

c. Ontwikkelingen op het gebied van wonen met verschillende varianten.

Passende ondersteuning kent voor wonen verschillende varianten.

De beweging naar inclusiviteit en de daarbij passende ondersteuning, vraagt in de Achterhoek om inspanning op dit domein. Het creëren van meer en beter passende woonvoorzieningen kan het gat tussen klassieke bescherming en het zelfstandig wonen verkleinen.

Hierin is het van belang om de grens tussen lokale en regionale verantwoordelijkheid te bepalen.

d. Regionale samenwerking.

Gezamenlijk organiseren wat kan, waar dat duidelijke meerwaarde heeft en als dat noodzakelijk is.

Samenwerken aan taken, die lokaal niet kunnen worden uitgevoerd. (b.v. zware, intensieve ondersteuning). Samenwerken om lokale opgaven beter te kunnen vormgeven (b.v. aansluiting lokale voorveld en verbinding met reguliere WMO). Samenwerken op basis van gelijkwaardigheid, maar met respect voor de onderscheiden rollen en verantwoordelijkheden, samen met aanbieders.

Er is in het voorstel voor een globale planning opgenomen, die loopt tot 2020.

Kanttekeningen

Uitgangspunt is dat de Regiovisie in alle gemeenten ter besluitvorming worden gebracht.

Door het vaststellen van de Regiovisie Opvang en Bescherming onderschrijven gemeenten de regionale samenwerking met als uitgangspunt: samenwerking en uitvoering geven aan mensen, die passende en flexibele ondersteuning nodig hebben.

Financiën

De invoeringsdatum van een nieuw verdeelsysteem wordt naar verwachting later doorgevoerd dan 1-1-2020. De uitvoering en plan van aanpak wordt binnen de bestaande budgetten uitgevoerd.

Vervolg

Na besluitvorming zal het proces verder worden uitgelijnd.

Bijlagen

1. Regiovisie Opvang en Bescherming in de Achterhoek.